

La supervisió professional a l'àmbit social: Aprenentatge i Formació Permanent

Des de fa uns anys, l'Àrea de Benestar del Consell Comarcal de l'Alt Empordà va apostar per promoure l'espai de supervisió als professionals, per facilitar l'adquisició de nous instruments i coneixements que ens permetessin altres lectures i interpretacions de les situacions plantejades, fent una autoavaluació de les nostres pròpies intervencions.

A continuació us presentem les reflexions sobre la nostra experiència de supervisió dels equips professionals del Servei d'Atenció Social Bàsica (SBAS) de l'Àrea de Benestar Social del Consell Comarcal de l'Alt Empordà:

Com entenem la supervisió?

És un procés de suport tècnic que neix de la necessitat d'un grup de professionals experts per aclarir situacions de dificultat i assolir objectius de millora, acompanyats d'un professional extern a l'equip i a la institució, coneixedor de l'àmbit de serveis socials i serveis especialitzats d'atenció a la infància així com de les dinàmiques dels equips.

L'experiència viscuda i compartida de la supervisió, ens ha dut a reflexionar sobre la importància i la necessitat d'aquest espai com a lloc des del qual treballar l'autocura professional, promoure un espai d'aprenentatge i formació continuada i compartir coneixement per millorar la pròpia praxi professional. En aquesta direcció, la nostra experiència de treball ens permet afirmar que hem pogut aprofundir sobre alguns aspectes que valorem com a claus per tal de poder millorar aquesta praxi.

L'espai de supervisió de l'Àrea de Benestar del Consell Comarcal de l'Alt Empordà és una supervisió basada en l'objectiu i millora de la tasca o intervenció sobre casos concrets, establert per generar un espai de reflexió i participació, tal i com descriu Barenblit (1997)¹. A més d'aquest objectiu la supervisió, tal i com especifica Puig (2011)², pot establir altres objectius com de resolució de conflictes i la promoció de l'autocura personal.

Com s'organitza aquest espai?

Aquest espai de supervisió és conduït per un supervisor extern i està vinculat a un procés de qualitat de l'organització. Potencia l'espai de reflexió sobre la pràctica, l'intercanvi d'experiències i potencia les capacitats dels professionals per innovar i cercar noves formes d'intervenció.

1 Barenblit, V (1997). "Supervisión de equipos sanitarios en distintas instituciones". V Jornadas Nacionales de APAG, Asociación de Psicoterapia Analítica. San Sebastián. Disponible a:
<http://www.apagnet.net/publicaciones/textos/grup10.html>.

2 Puig, C (2011). *Trabajo social y supervisión: Un encuentro necesario para el desarrollo para las competencias profesionales*. Documentos de trabajo social, 49, 47-71. Colegio profesional de Trabajo social de Malaga.

S'organitza en petits grups formats per professionals que treballen en l'àmbit dels serveis socials d'atenció primària, i professionals d'atenció especialitzada que proporcionen un complement i/o suport en la intervenció dels casos, ja que en moltes situacions, la intervenció es realitza de manera interdisciplinària.

Què treballem?

La supervisió que es porta a terme permet acompanyar al grup en la reflexió sobre les experiències professionals, facilitant la tasca d'exploració, anàlisi, recerca del sentit i reflexió crítica de les intervencions dels casos.

El supervisor complementa la sessió amb la lectura d'articles i amb orientacions d'intervenció (estratègies, tècniques de formulació de preguntes, planificacions d'entrevistes, tancament de casos...).

Què genera la supervisió en nosaltres, els professionals?

L'experiència de treball en aquest espai de supervisió ens ha mostrat com per tal que la supervisió sigui integrativa en el dia a dia professional i generi canvis significatius, cal que els professionals tinguin un alt sentiment de pertinença a l'organització, essent clau la confiança en el propi grup i en la figura del supervisor.

També és molt important comprometre's amb l'espai de supervisió per tal de generar la confiança i garantir la seva confidencialitat. Calen, doncs, dinàmiques que afavoreixin aquest aspecte i temps de dedicació per a la seva preparació.

La supervisió pot ser viscuda pels professionals com un procés imposat de control que avalua el rendiment. Per tal que esdevingui una eina per a la transformació i millora de la qualitat del servei, ha de ser una necessitat sentida pel professional, un procés del propi equip que generi dinàmiques de millora constant i faciliti l'augment de la confiança envers l'organització.

En aquesta direcció és important treballar tant des de la perspectiva dels casos concrets i de les dinàmiques personals que es generen al treballar amb persones amb dificultats, com des de les dinàmiques relacionals que sorgeixen en els equips professionals.

Quina valoració fem d'aquest espai?

La participació en aquest espai de supervisió ens ha permès avaluar els aspectes positius que considerem que aquest aporta al nostre treball quotidià i a l'organització així com els elements que pensem poden introduir millores en les dinàmiques de treball que es creen en aquests espais.

Un resum breu dels principals aspectes positius:

- Grups de treball reduïts.
- Possibilitat de plantejar casos on els professionals de referència estan estancats.
- Espai de reflexió sobre la pròpia tasca professional i la metodologia d'intervenció.
- Facilita nou material i metodologies innovadores.
- Potencia el treball sobre l'autonomia personal del cas i la mínima intervenció des de serveis socials.
- Es converteix en un espai de motivació per als professionals.
- Alta participació dels diferents companys de treball en l'equip de supervisió durant les sessions.

Aspectes que es poden millorar:

- Procurar espais de supervisió més específics per equips de treball (SBAS o altres...) i també espais de supervisió més individual on es treballin més aspectes de gestió personal (com ens posicionem davant els casos, què ens afecta).
- Planificar quins objectius de treball com a equip ens volem plantejar a nivell de supervisió (què es treballarà en la propera sessió, qui presentarà el cas, quins objectius de treball ens plantegem).
- Augmentar la responsabilitat i confiança com a grup.

Conclusions

Valorem molt positivament aquestes sessions de supervisió com un espai de reflexió sobre la pràctica professional, atès que obra una altra mirada i amplia el plantejament de les intervencions que realitzem, tot enriquint el treball amb noves metodologies i material. Així mateix és un espai que genera dinàmiques de treball en equip i de confiança entre professionals i facilita el benestar professional prevenint el *burn out*. Considerem que aquest espai ha estat molt útil tant pels casos treballats com per compartir amb els companys i companyes les opinions i propostes d'intervenció diferents davant les problemàtiques plantejades.

Yolanda Martínez Roura, treballadora social àrea Benestar Consell Comarcal Alt Empordà
Meritxell Pomés Juncosa, pedagoga àrea Benestar Consell Comarcal Alt Empordà
Marta Lloret Burcet, educadora social àrea Benestar Consell Comarcal Alt Empordà

Figueres, 5 de juny de 2014